

&

NR 4 2024

Anders O Johansson
predikar i trä

Barnet i krubban:
sårbar & mäktig

Svenska
kyrkan

JOHANNEBERGS
FÖRSAMLING

Låt barnen komma till mig

Adventstid, en tid när kyrka och skola möts. Kanske inte lika ofta idag som för ett tiotal år sedan, eftersom vi i dagens samhälle ofta får höra att kyrkan inte har något med skolan att göra. Och kanske är det just därför extra roligt när skolklasser väljer att komma till våra kyrkor när vi bjuder in till påskvandring och visning av julkrubban. Jag vet att kyrkan har mycket att ge i mötet med skolan.

Jag kan med glädje se tillbaka på när jag som anställd i kyrkan fick möta den nyfikenhet och förväntan som barnen visade när de kom för att se på jul- eller påskspel. Särskilt de mindre barnen som vid julspelet ofta levde sig in i berättelsen och nyfikenheten ville komma fram och titta på Jesusbarnet i krubban. Jag kan också med mer allvar minnas de äldre eleverna som till allhelgona fick göra en kyrkogårdsvandring och fundersamt vandra runt på kyrkogården för att titta på namn, titlar och datum på gravstenar. Frågorna som kom var inte alltid lätta att svara på, men det

kändes bra att hitta naturliga tillfällen för samtal om liv och död.

Jesus säger "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte" (Matteus 19:14). Kyrkan har ett uppdrag att möta barn och unga, att i olika sammanhang väcka nyfikenhet på vem Gud är och vad han kan ha för betydelse för deras liv. Ett uppdrag som kan stöta på motstånd och hinder, men som i dagens tuffa och sekulära samhälle är viktigare än någonsin. Att få möta kyrkans berättelser med hopp och framtidstro, kan nog räknas in bland de skyddsfaktorer som dagens barn och unga behöver.

Relationen kyrka-skola har en lång historia och mötet dem emellan har sett olika ut under tidens gång. Så kommer det nog att vara framöver också. Hur det mötet bäst ser ut i dagens samhälle, är det kanske bara Gud själv som vet.

Anette Jonsson, lärare

Det inkluderande &-tecknet, som är namnet på denna tidning, uttrycker att Johannebergs församling vill verka för sammanhang och gemenskap. Mellan människor, och mellan människor och Gud. Tidningen utkommer med fyra nummer per år. Den räknas som samhällsinformation och delas ut gratis till alla hushåll inom församlingens geografiska gränser.

JOHANNEBERGS FÖRSAMLING

🌐 www.svenskakyrkan.se/johanneberg

📄 johannebergsforsamling

📄 buraskyrkan

📍 Walleriusgatan 1

☎ 031-731 61 30 (gemensam växel)

✉ johanneberg.forsamling@svenskakyrkan.se

BOKNING AV DOP, VIGSEL, BEGRAVNING:

☎ 031-731 66 00

✉ gbg.bokning.centrum@svenskakyrkan.se

PRÄSTER – TILLGÄNGLIGA FÖR SJÄLAVÅRD OCH BIKT:

Mattias Sundkvist, församlingsherde

☎ 031-731 86 35

✉ mattias.sundkvist@svenskakyrkan.se

Niclas Bergenheim, präst

☎ 031-731 86 45

✉ niclas.bergenheim@svenskakyrkan.se

Timothy De Bernardi, präst

☎ 031-731 86 58

✉ timothy.debernardi@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare: Mattias Sundkvist. Redaktion: Gunnar Persson, Mattias Sundkvist, Ingrid Eliasson, Henrik Westbacke. Produktion: Kyrkbyrå. Sandstens tryckeri. Bildbyrå där inget annat anges

DIAKONALA RESURSER – TILLGÄNGLIGA FÖR SJÄLAVÅRD, SAMTAL OCH STÖD:

Maria Hanner, diakon

☎ 031-731 86 48

✉ maria.hanner@svenskakyrkan.se

Daniel Brorsson, diakon

☎ 031-731 86 47

✉ daniel.brorsson@svenskakyrkan.se

Kristina Rage, församlingsskurator/själavårdare

☎ 031-731 86 26, 0706-12 12 24

✉ kristina.rage@svenskakyrkan.se

Men ängeln sade till dem: »Var inte rädda.
Jag bär bud till er om en stor glädje, en
glädje för hela folket.«

Ur Bibeln, Luk 2:10

Anders O Johansson börjar med motorsågen och huggar sen detaljerna med stämjärn. Den fjärde vise mannen med pärlan är en favorit.

Berättar julens budskap med motorsåg

Josef och Maria, Jesusbar-net förstås, några får och en ängel. Men även, lite mer otippat, en fjärde vise man och en barnmorska. I advent är församlingens nya julkrubba färdig att invigas.

När Anders O Johansson täljer figurer till Johannebergskyrkans nya julkrubba kan det dyka upp oväntade gäster. Krubban blir större än vanligt, både till storlek och antal figurer.

– Det är tjugo figurer allt som allt, som jag snickrat ihop. Normalt sett har den 15–16 figurer, cirka 30 centimeter höga. De här är 60 centimeter och får stå i koret, på golvet eller i en trappa, konstaterar Anders.

– Det är roligt att tälja och skapa, jag trivs väldigt bra med det. Materialet är lind, det är särskilt bra att tälja ur, fett och fint och inte så tungt.

Stormen Gudrun, som rasade i januari 2005, fällde ett antal stora lindar vid församlingshemmet i Broby i Skåne, där Anders bor. Det gav honom material för många år framåt.

– Jag fick ta vara på träden och sågade upp dem till fem, sju och tio centimeter tjocka plankor. Dem hyvlar

jag och limmar ihop till block. Sedan sågar jag ur dem med motorsåg innan jag börjar hugga.

Oftast gör han inga skisser.

– Gud skapade oss olika, jag vill inte kopiera något, det blir som det blir.

I Helsingborg finns Anders dotter Annika Göth Nilsson, formgivare och konstnär, som målar hans träfigurer.

– Hon har en ateljé för textil och keramik, hon är duktig. Den första julkrubban jag gjorde, som står i Broby kyrka, är trären, övriga har varit målade.

Stor konstnärlig frihet

Anders figurer ser glada och ganska godmodiga ut.

– I den katolska traditionen är det så allvarligt och högtidligt. På senare år har jag gjort dem allt mer glada – Jesus är ju född! Kvinnorna har heller inga slöjor som täcker håret, det gör jag medvetet, som ett stöd till kvinnorna i Iran och deras kamp.

Anders väljer sina egna spår, värnar sin konstnärliga frihet.

– På senare år hörde jag talas om legenden om den fjärde vise mannen, Artaban. Han kom för sent till Betlehem och missade Jesus, sedan han hjälpt människor längs vägen. Josef, Maria och Jesus hade redan flytt till Egypten. I över trettio år sökte Artaban Jesus,

innan han fann att han precis hade dött.

– För mig är det symboliskt, berättelsen är så talande. Många söker Jesus, fast på fel ställen. Det kan bli så tokigt.

Någon beställare ville ha med den fjärde vise mannen och numera tycker Anders att han hör till.

– Jag gör honom med stripigt skägg, rufsigt hår och slitna kläder. Han måste haft ett hårt liv.

De tilltufsade behövs

Anders är pensionerad efter 44 år som präst, kommer ursprungligen från Ingelstad utanför Växjö och har bott 40 år i nordöstra Skåne tillsammans med sin fru Maggan. Han har inspirerats av trähuggaren Eva Spångberg, som gjorde utsmyckningar till många kyrkor.

– Hon var ledare för min ungdomsgrupp och var min lärare på högstadiet, berättar Anders.

Den första av hennes skulpturer han fick se var Jesus på korset.

– Kan hon så kan jag! tänkte jag.

De träffades sedan många gånger, så länge Eva levde. Anders gick i lära hos henne. De delade även engagemanget för människor.

– Hon var definitivt min lärare. Hon har lärt mig snida, köra motorsåg och att ta hand om tilltufsade människor.

– Hon lärde mig snida, köra motorsåg och att ta hand om tilltufsade människor, säger Anders om sin lärare och förebild, konstnären Eva Spångberg.

Anders O berättar om när han som präst i Broby var med och startade en verkstad i församlingen där arbetslösa och missbrukare hade en plats. Även i Malmö var han med och öppnade dörrar, bjöd in och delade ut mat.

– Vi drog igång en gudstjänstverksamhet där de som kom fick hjälpa till. Det var spännande och annorlunda. Jesus gjorde ju så, prioriterade dem som hade det svårt, kvinnor, övergivna, sjuka. Carl Erik Sahlberg, som arbetade i Sankta Clara i Stockholm sa: "Vill du att en kyrka ska växa så börja med de tilltufsade, så kommer medelklassen och överklassen också."

– Gör som Jesus, möt människor där de är, tänker jag. Om vi har kontakter utanför kyrkan kan vi bjuda in till en andakt, en Alphagrupp eller så. Få människor kommer rakt in till gudstjänsten om de aldrig satt sin fot i kyrkan.

– Vi behöver se människors behov, många söker Jesus men har inte fattat att det är honom de söker. De går omkring sargade på olika sätt och söker i annan andlighet men det är Jesus som kan ge kärlek, omsorg, upprättelse och helande till ande, själ och kropp.

– Sen ska vi inte krångla till det, det ska vara enkelt att ta till sig. Även språket för den som är ovan vid kyrkan. I samtalet blir det enklare än i predikan, vi måste lyssna på människor, säger Anders på innerlig småländska.

Hjälper barnen att förstå

I höstas tog Anders dotter och hennes make bil och släp för att frakta den nya julkrubban till Johannebergskyrkan i Göteborg.

– Det är särskilt vådligt med stallet

och svårt att skicka på annat sätt om det ska komma fram helt.

Varför gör du just julkrubbor?

– För att använda dem och förklara för människor vad julen handlar om. Att Jesus föddes för att vi skulle försonas, att Gud blev människa.

Anders känner ledning under tillverkningsprocessen.

– Jag har tid att tänka. Figurerna växer fram i samarbetet mellan träet och mig.

Tillsammans med beställaren bestämmer han hur många figurer det ska bli. I Johanneberg pratade han ihop sig med prästen Niclas Bergenheim.

– Vi har länge sökt efter en ny julkrubba som vi hoppas ska fungera bra i vår pedagogiska verksamhet, berättar Niclas.

Församlingen sökte och fick fond-

Prästerna Niclas Bergenheim, Mattias Sundkvist och förskollärare Anneli Abrahamsson välkomnar krubbans figurer till Johannebergskyrkan.

medel från Stiftelsen Göteborgs Barnhus. I advent ska julkrubban invigas.

– Det ser vi verkligen fram emot! Sedan kommer den att användas i vårt samarbete med skolor och förskolor. Vi tar emot många skolklasser under december och berättar om varför vi firar jul. Det ingår i läroplanen.

Tunga predikningar

Som präst har Anders även skapat trätavlor och använt dem för att illustrera predikan.

– Jag kallar dem tunga predikningar. Tavlor på 40 gånger 60 centimeter, som jag skapar med motorsåg och som föreställer olika bibelberättelser.

Tavlorna tar han med till kyrkan och placerar på ett staffli.

– För många människor är det viktigt att ha något att fästa blicken på. Om

man gör det åskådligt för barn, då fattar de vuxna också.

Han har även gjort påskskåp till olika församlingar, från 90 centimeter till över tre meter. Då får han göra ett underrede på hjul så att skåpet kan rullas undan. Skåpen gör han tillsammans med Michal Hudak, författare och illustratör.

Vad berättar du helst om?

– Alla möten som Jesus har med människor. Gamla testamentet är också roligt, uttåget ur Egypten och Mose, det har jag gjort uppdelat på sex tavlor. Jag har gjort ett helt konfirmandmaterial.

De senaste åren har sjukdom hindrat Anders från att arbeta lika mycket.

– Jag är en gammal och sletten präst och blir lätt andfådd, så jag vågar inte lova för mycket. Men det verkar som om Gud vill att jag ska hålla på i

sneckaboen ... Julkrubborna finns kvar och berättar långt efter att jag är död.

Hos Johanssons välkomnas besökare, då tar Anders en paus och kaffet serveras vid tio och tre.

– En del kommer spontant, andra bjuder vi in. Från byn och andra håll, både kyrkliga och andra, alla är välkomna! Vi delar bekymmer och glädjeämnen.

– Maggan och jag jobbar väldigt mycket tillsammans, inte minst när det kommer folk och vi sitter ned. Kaffe är en bra öppnare.

Text: Cecilia Sundström

Foto: John Eliasson, Mattias Sundkvist

Lyssna till Anders O Johansson på Youtube: Sneckaboen berättar.

Trons ABC

Inkarnation

Inkarnation betyder att bli kött. Och den som blivit kött – människa – är Gud. Gud som är ande, blev materia. Skaparen, som är oskapad, blev skapad.

Gud är treenig. Gud är de tre personerna Fadern, Sonen och den Helige Ande. Av dessa tre personer är det Sonen som blivit människa. Han blev det, utan att upphöra att vara Gud. Till sin Gudomliga natur lade Han även den mänskliga. Han blev därmed inte två personer. Det är den Gudomliga personen Sonen, som till sin Gudomliga natur lade den mänskliga. Sonen är efter inkarnationen alltså fortfarande samma person, men nu med två naturer – en Gudomlig och en mänsklig. Och han fick namnet Jesus Kristus.

Varför valde nu Gud att bli människa? En förklaring, är att Han vill komma oss människor nära, visa vem Han är. Gud är i sig själv helig. Han utstrålar en härlighet som är svår för oss att uthärda. När Gud blev människa, transformerade Han ner sin härlighet, så att Han kan möta oss. När Jesus vandrade på jorden, syntes det inte att Han var Gud. Han kunde på så sätt låta oss lära känna Gud, genom sitt ord och sina gärningar. Bland annat visade Han vem Han är genom sina under.

Detta räcker dock inte som förklaring till varför Gud *blev* människa, och inte bara *uppenbarade sig* såsom en människa.

Den djupaste anledningen till att Gud *blev* människa är, att Han också vill försona synden och rädda oss från döden. Människans stora problem – såsom ensamhet, lidande och död – beror på synden. Livet och allt gott kommer från Gud.

När vi vänder oss bort från Gud, förlorar vi detta, och dör.

För att befria oss från synd och död, dog Gud Sonen i vårt ställe. Det var för att kunna göra detta, som Sonen blev människa. Ett djur (som i Gamla Testamentets offer) kan inte ta en människas straff, utan det måste vara en person av samma slag. Gud ville också kunna dö både för synden vi gör med *kroppen*, såsom våldsbrott; och sådana vi gör med *själen*, såsom onda tankar och planer. Sonen antog därför både mänsklig kropp och själ. Den som tar någons straff, måste också själv vara oskyldig. Alla människor är syndare, men Gud är rättfärdig. Efter att Gud blivit människa, så finns det därför *en* rättfärdig människa, som kan ta andras straff.

En rättfärdig människa kan dock bara ta *en* annan människas straff. Men Gud är oändlig. Därför kan Han dö för *alla*. Gud kräver inte heller att någon annan skall dö för mänskligheten, utan Han gjorde det själv. Det är alltså Jesu försökningsdöd som är skälet till, att Han behöver vara både Gud och människa.

Om döden alltså beror på synden, och om Jesus har försonat synden, då har Han också övervunnit döden. Detta visade Han genom att återuppstå. Den som tror på Jesus, får därför lämna sin synd till Honom och istället ta emot Hans rättfärdighet, och därmed leva med Honom för evigt!

Gunnar Persson

Fira julen i kyrkan!

Julafton 24 dec

Kl 11 i Johannebergskyrkan:

Samling vid krubban. Niclas Bergenheim, Jan K Delemark.

Kl 23 i Johannebergskyrkan:

Julnattsmässa. Timothy De Bernardi, Göran Allvar.

Juldagen 25 dec

Kl 11 i Johannebergskyrkan:

Högmässa. Mattias Sundkvist, Jan K Delemark.

Annandag jul 26 dec

Kl 11 i Johannebergskyrkan:

Högmässa. Mattias Sundkvist, Göran Allvar.

Söndag efter jul 29 dec

Kl 10 i Buråskyrkan: Mässa.

Mattias Sundkvist.

Nyårsafton 31 dec

Kl 16 i Johannebergskyrkan:

Nyårsbön. Niclas Bergenheim, Göran Allvar.

Nyårsdagen 1 jan

Kl 11 i Göteborgs domkyrka:

Högmässa, sammanlyst.

Söndag efter nyår 5 jan

Kl 11 i Johannebergskyrkan:

Högmässa. Niclas Bergenheim, Jan K Delemark.

Trettondedag jul 6 jan

Kl 10 i Buråskyrkan: Mässa.

Timothy De Bernardi.

Fira första advent!

Högmässa med pampig musik och adventsstämning! Ensemble ur Oratoriekören, stråkorkester, pukor och trumpeter under ledning av Jan K Delemark. Mattias Sundkvist, präst.

Söndag 1 dec kl 11

Johannebergskyrkan

1:a advent för hela familjen

Inled adventstiden med att fira första advent i kyrkan. Mässa med söndagskola. Musiker och trumpetare från Burås. Per Wallin, präst. Stanna gärna på kyrkfika efter gudstjänsten.

Söndag 1 dec kl 10

Buråskyrkan

Adventsfest

Café Johannebergs avslutning med luciatåg och Johannebergskören, adventssmörgås, kaka och kaffe. Ingen anmälan. Frågor och ev matallergi: Daniel Brorsson 031-731 86 47.

Tisdag 10 dec kl 12-14

**Johannebergs församlingshem
Ingång Walleriusgatan 1**

Sprid ljus i mörkret

I natt vaknar miljontals människor till ljudet av krig och konflikt. Var med och bidra till fredsarbete i världens mest konfliktdrabbade områden. Tillsammans gör vi skillnad!

Act Svenska kyrkan

Swish: 900 12 23

Julkonsert

Gospelkören Zion, Burås tonårskör BTK och kören Lystra. Från kl 18: hämta biljett, mingla med varm dryck och roliga aktiviteter. Biljett krävs, begränsat antal. Eller följ via YouTube i församlingssalen medan du skapar egna julkort.

Tisdag 10 dec kl 19
Buråskyrkan

FOTO: ALEX GIACOMINI / IKON

Hör årets luciatåg!

Sångare i alla åldrar sjunger luciasånger vid kyrkkaffet efter 10-gudstjänsten. Vill du vara med i luciatåget? Du övar hemma med ljudfiler som mejlas till dig vid anmälan. Anmäl senast 1/12:

karin.stenback@svenskakyrkan.se
Söndag 15 dec ca kl 12.15
Buråskyrkan

Julsång i Johanneberg

Traditionell julkonsert, lyssna och sjung med. Körerna Vox Johanna, Sofia Johanssons Kammarkör, sångsolist Marco Stella och blåsorkestern Mölndal Symphonic Band.

Söndag 15 dec kl 18
Johannebergskyrkan

Samling vid krubban

Lär känna figurerna i församlingens nya julkrubba. Hör Niclas Bergenheim berätta julevangeliet för stora och små och sjung julens psalmer. Läs mer om den snidade julkрубban och hur den kom till på sidorna 4-7.

Julafton 24 dec kl 11
Johannebergskyrkan

Ditt medlemskap gör skillnad

Kul att du funderar på att bli medlem i Svenska kyrkan! Här kan du fira gudstjänst och vara med och bära hela

bredden av kyrkans liv: diakoni, musik, barnverksamhet, gemenskap och mycket mer. Läs mer på vår hemsida.

Terminsstart, våren 2025

Körer, Alphakurser, häng för barn och unga, bibelstudium, Café Johanneberg och mycket mer! Välkommen till Buråskyrkan och Johannebergskyrkan i vår. För startdatum och mer information, se sociala medier och hemsidan: svenskakyrkan.se/johanneberg

Med julen på *näthinnan*

Det finns en minnesbild från min barndoms jular som har etsat sig fast på min näthinna. Den har med min morbror Lasse att göra. Han var egentligen min mormors bror, men som ungarl utan egen familj var han vår "morbror" och han firade varje jul tillsammans med vår familj. Medan han fortfarande hade bil körde han sin "folka-bubbla" på julaftons morgon de tre milen från hemmet i Myckle till Boliden där vi bodde.

När han ringde på och vi öppnade dörren uppbarade sig den bild som för alltid fastnat på min näthinna: Med en inramning av bitande kyla, ett stilla snöfall och ett kämpande dagsljus från en sol som knappt når över horisonten står morbror Lasse där i sitt långa skägg. Iklädd sin fotsida vargskinsspåls håller han en säck med hemmasnickrade julklappar i ena handen.

Kanske är det på ett liknande sätt en nedärvd, sedan århundraden fastetsad, minnesbild vi möter varje gång vi ser en julkrubba. Jesusbarnet vilar i krubban, djurens matho. Vid honom föräldrarna Maria och Josef. Där samlas herdarna som änglarna kallat dit och från sidan närmar sig de vise männen.

Jag tänker mig hur de som var med i stallet i Betlehem livet igenom bar med sig en minnesbild som hade etsat sig fast på deras näthinnor. Herdarna berättade om den för människor som de mötte och som i sin tur förde berättelsen vidare. På samma sätt var det säkert för såväl Jesu föräldrar som för Österns vise män. Jag kan tänka mig hur deras minnesbilder färdats på olika vägar och en tid senare mötts och fogats samman till de skildringar som vi möter i Matteus och Lukas evangelier.

Kyrkans berättartradition begränsas dock inte till litteratur. Den har även tagit form i bland annat träsniderier. Den berättarformen kan du möta i Johannebergskyrkan på julafton i samlingen kring den julkrubba som du kan läsa om på sidan 4-7 i detta nummer av tidningen &.

Med önskan om en god advents- och jultid 2024
Mattias Sundkvist, församlingsherde

